

Arendal kommune

Postboks 123
4891 GRIMSTAD

Saksbehandler, innvalgstelefon

Cecilie H. Moen, 37 01 78 32

Inspeksjonsrapport for Saulekilen avløpsanlegg, Arendal kommune. Inspeksjon ved Saulekilen rensesanlegg Kontrollnummer: 2020.055.I.FMAG

Deltakere ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Knut Berg-Larsen
Geir Breimyr
Ragnhild Trønnes

Fra Fylkesmannen i Agder:

Cecilie H. Moen
Ildikó Nordensvan

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Saulekilen avløpsanlegg den 30.01.2020. Sluttmøte ble gjennomført den 25. februar. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Agder avdekket 1 avvik og ga 1 anmerkning under inspeksjonen.

Avvik:

- Arendal kommune har ikke et tilstrekkelig system for å vurdere overløpsdriften slik regelverk og tillatelse forutsetter.

Anmerkninger:

- Avvikshåndteringen for avløp bør forbedres.

Avvik og anmerkning er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten. Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

6. april 2020
dato

Cecilie Haraldstad Moen
kontrollør

Fylkesmannen i Agder

Ildikó Nordensvan
seniorrådgiver

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: ARENDAL KOMMUNE SENTRALADMINISTRASJON	
Organisasjonsnr.: 974569388	Eies av: 940493021
Bransjenr. (NACE-kode): 84.110 - Generell offentlig administrasjon	

Kontrollert enhet

Navn: Saulekilen renseanlegg	Anleggsnr.: 4203.0106.01
Kommune: Arendal	Fylke: Agder
Anleggsaktivitet: Avløpsnett og -rensing	
Tillatelse gitt: 7. mai 2012	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen inngår i Fylkesmannens regionale tilsynsaksjon rettet mot avløpsanlegg med utslipp av kommunalt avløpsvann fra tettbebyggelse med samlet utslipp større enn eller lik 2000 pe til ferskvann eller elvemunning, eller større utslipp enn 10 000 pe til sjø.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Overordnede mål og handlingsplaner
- Drift av avløpsanlegg inkl. renseanlegg og ledningsnett
- Utslipp og rensekrav
- Internkontroll inkl. avvikshåndtering og miljørisikovurdering
- Resipientundersøkelser

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Saulekilen avløpsanlegg plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må Saulekilen avløpsanlegg innen 15. august 2020 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmavpost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Agder v/Cecilie Moen.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt den 24. januar 2020. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Fylkesmannen i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Saulekilen avløpsanlegg bli ilagt et gebyr på kr 49 900,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 5 for flerdagstilsyn. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen i Agder. Fylkesmannen vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Agder (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Arendal kommune har ikke et tilstrekkelig system for å vurdere overløpsdriften slik regelverk og tillatelse forutsetter.

Avvik fra:

Tillatelsen pkt. 4.3.2 – utslipp fra overløp på transportsystemet
Forurensningsforskriften § 14-5 – avløpsnett

Kommentarer:

Kommunen skal ha oversikt over alle overløp (både driftsoverløp og nødoverløp) på avløpsnett og skal ha faste prosedyrer og rutiner for å minimalisere utslipp fra overløpene og kunne dokumentere utslipp fra disse. I henhold til tillatelsen skal alle driftsoverløp ha installert utstyr for registrering eller beregning av driftstid, men nødoverløp skal beregnes så nøyaktig som mulig basert på registrert driftstans. Også forskriften presiserer at driftstid for utslipp fra overløp skal registreres eller beregnes. Intensjonen med regelverket og kravene i tillatelsen er å ha oversikt over antall episoder hvor avløpsvannet går i overløp og episodenes varighet, da dette er episoder som fører til uønskede utslipp av urensa avløpsvann. Videre er det presisert i tillatelsen at hvert enkelt av overløpene skal vurderes med hensyn på viktighet og risiko, og settes inn i et klassifiseringssystem. Det for å prioritere hvor det skal gjennomføres tiltak. Tiltakene skal redusere sannsynligheten for at avløpsnett overbelastes i perioder med store nedbørsmengder og gjennomføres i den rekkefølgen som best reduserer konsekvensene av overløp.

Utstyr for registrering av mengder i overløp:

På tilsynet fikk vi opplyst det er få endring siden tilsynet i 2014, men at kommunen ønsker å få installert utstyr for å lese direkte av utslipp på sine overløp. I inspeksjonsrapport i fra 2014 ble det påpekt at kommunen burde installere timetellere og/eller vannføringsmålere for å forbedre usikkerheten med utslippsmengder i overløpet. I henhold til tilbakemeldingen den gang ble det utplassert 5 måleinstrumenter i utvalgte avløp. Ingen av de utplasserte målerne fungerer i dag. Per i dag har alle overløp på pumper tidsmålere via driftsovervåkingsystemet, mens ingen kummer eller driftsoverløp har installert målere (tid eller mengde).

Vurdering og prioritering av overløp:

På tilsynet fikk vi opplyst at badeplasser var prioritert da måleinstrumenter ble utplassert i utvalgte avløp i 2014. Det foreligger per i dag ingen skriftlige vurderinger av viktighet og risiko som gjelder overløp på kummer eller driftsoverløp. Arendal kommune mangler en gruppering og skriftlig vurdering av overløpene for prioritering av tiltak.

Skriftlig rutine og metode for beregning av overløp:

På tilsynet fikk vi opplyst at to masterstudenter har hatt oppgaver med å få mer eksakt data for overløp, men at det ikke forelå nok data til å konkludere og nytt prosjekt er på gang slik at kommunen kan etablere en ny modell for å beregne overløp. Kommunen har en prosedyre for beregning av overløpsutslipp på ledningsnett jf. pkt. 6.1.3 i internkontrollen. Det vises her til alternative metoder. Beregningen for pumpestasjoner og anlegg med et kjent antall tilknyttede er basert på tidsperiode og tilknyttede antall personekvivalenter. For pumpestasjoner uten vannmåler må pumpens kapasitet måles. Slik vi forstår kommunens metoder, så fordrer disse at det enten foreligger måledata for overløpets varighet eller vannmengde. Rutinen beskriver ikke hvordan kommunen beregner utslippet via overløp når det ikke er tidsregistrering. Heller ikke antall tilfeller med regnvannsoverløp i fellessystem, antall tilfeller nødoverløp og driftstid for dem i timer. Dette er heller ikke rapportert i egenkontrollrapporteringen.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Avvikshåndteringen for avløp bør forbedres.

Kommentarer:

Under tilsynet kom det frem at flere systemer er i bruk for registrering av avvik. Slik vi oppfatter det finnes det ikke ett system som samler alle avvik. Alle avvik som registreres i driftsovervåkingen loggføres i overvåkningsprogrammet. I tillegg skrives det vaktjournal hvor avvik blir registrert. Arendal kommune har et avvikssystem kalt KF-avvik. Dette systemet oppleves som lite brukervennlig og dårlig tilpasset avløp. Driftsavvik registreres ikke i KF-avvik og det er usikkert om dette systemet blir brukt i det hele tatt av avløp. Det er et nytt system under utarbeiding. Tanken er at alt av avvik skal registres i dette systemet. Videre kom det fram at kommunen registrer det som er nødvendig for god drift når det gjelder avvik. Definisjonen er «null utslipp».

Registrering av avvik bidrar til å avdekke problemområder og forhindre at samme feil gjentar seg. Det er derfor viktig å ha ett system slik at gjentakende feil blir synlige og fanges opp for forbedring. Det er også viktig å ha en klar definisjon på hva som skal registreres og at alle er kjent med denne definisjonen.

8. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen
- Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere de faktiske forhold.

9. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)